Himmelsblomma

Duranta erecta

I korthet

- *Duranta erecta (syn. D. repens)* – verbenaväxter (Verbenaceae).
- Hemmahörande från Mexiko via Centralamerika och Karibien till Sydamerika.
- Vintergrön buske eller litet träd med ljusgröna blad och lätt överhängande, ibland taggiga grenar.
- Ljusblå till blåvioletta blommor i hängande klasar, följda av gyllene till orange bär.
- Ute på sommaren i sol; inne på vintern, ljust vid cirka 10–15 °C.
- Blad och bär är giftiga – förvaras oåtkomligt för barn och djur.
- Fröna läggs i blöt i 24 timmar och gror i värme efter cirka 4–8 veckor.

Det här kan du se fram emot

Med fröna av himmelsblomma har du grunden till en blommande bonsai som du själv formar från den första groddplantan. Fröna gror långsamt och ojämnt: Räkna med 4–8 veckor, och alla frön gror inte. I gengäld växer groddplantorna snabbt, så redan den första sommaren kan du börja klippa tillbaka de nya skotten. När växten har blivit tillräckligt kraftig kommer de ljusblå till blåvioletta blommorna och de gyllene bären. Kom ihåg att blad och bär är giftiga.

Många förknippar bonsai med ett färdigt litet träd från butiken. Med frön börjar du ett steg tidigare – och det ger dig något som ett köpt träd aldrig kan: Du bestämmer själv formen från den allra första groddplantan, och du kan odla arter som sällan eller aldrig säljs som färdiga bonsai. Det kräver tålamod, för det tar några år innan fröplantan har blivit ett riktigt bonsaiträd. I gengäld är trädet ditt eget från början till slut. Här nedan hittar du det du behöver veta för att komma bra igång med just den här arten.

Introduktion

Himmelsblomma (*Duranta erecta*) är en vintergrön buske i familjen verbenaväxter. Den säljs ofta under det äldre namnet Duranta repens och kallas på engelska både ”sky flower” och ”golden dewdrop”. Släktet är uppkallat efter den italienske botanikern och påvlige livläkaren Castore Durante. Växten är hemmahörande från Mexiko via Centralamerika och Karibien till Sydamerika och odlas i dag som prydnadsbuske i varma trakter över hela världen. I naturen blir den en buske eller ett litet träd på upp till cirka 6 m. Bladen är ljusgröna och ofta tandade, och de lätt överhängande grenarna kan ha små taggar. På sommaren kommer ljusblå till blåvioletta blommor i hängande klasar och senare gyllene till orange bär. Bär och blad är giftiga och har orsakat förgiftningar hos både människor och husdjur, så växten ska stå oåtkomligt för barn och djur. Som bonsai är himmelsblomman tacksam: Den växer snabbt, tål kraftig beskärning och bildar små blad.

Förökning

Fröna kan sås inomhus året runt; helst på våren. Lägg dem i ljummet vatten i 24 timmar och så dem sedan cirka 1 cm djupt i fuktig såjord eller kokossåmull. Ställ såbrättet ljust och varmt vid cirka 20–25 °C och håll odlingsmediet jämnt fuktigt men inte blött. Groningen tar normalt 4–8 veckor; alla frön gror inte. När groddplantorna har fått sina första riktiga blad skolas de om till egna krukor med pikeringsjord.

Säkerhet: Frön, näringsämnen och odlingsmedier är inte avsedda att ätas – varken av människor eller djur. Vissa arter är giftiga, så förvara dem oåtkomligt för barn och djur.

Placering och ljus

Himmelsblomman vill ha ljust till soligt. Från mitten av maj, när det inte längre finns risk för nattfrost, till slutet av september står den bäst ute på en ljus plats. Ju mer ljus, desto fler blommor. Står den för svalt eller mörkt kan den fälla en del av bladen.

Vattning och näringsämnen

Håll odlingsmediet jämnt fuktigt under växtsäsongen; rotklumpen får inte torka ut helt, men undvik stående vatten. Varma dagar och i torr inomhusluft sprejas bladen med rent regnvatten i rumstemperatur – det förebygger spinnkvalster. Från april till september ges flytande bonsainäring varannan vecka; organisk långtidsnäring går också bra. På vintern vattnas sparsamt, och ingen näring ges.

Odlingsmedium

Färdig bonsaijord är ett bra val. Till unga plantor passar pikeringsjord med kvartssand. Unga plantor planteras om vartannat år på våren.

Beskärning

Himmelsblomman tål beskärning bra och kan klippas kraftigt tillbaka på våren, innan tillväxten kommer igång på allvar. Under växtsäsongen klipps de nya skotten tillbaka till 2–3 blad så att kronan blir tät. Blommorna kommer i spetsen av de nya skotten – låt därför några skott växa fritt på sommaren om du vill ha blommor. Använd gärna handskar, eftersom grenarna kan ha taggar och växtsaften är giftig.

Övervintring

I en skål tål himmelsblomman inte frost. Ta in växten innan natttemperaturen sjunker under cirka 5 °C och ställ den så ljust som möjligt vid cirka 10–15 °C. Undvik drag och stora temperaturväxlingar. Vattna sparsamt så att odlingsmediet inte torkar ut helt, och ge ingen näring. Från mitten av maj kan den åter stå ute.

Viktiga odlingstips

Det mesta som går fel vid sådd beror på för mycket vatten eller för lite ljus. Jag rekommenderar ett lätt, näringsfattigt sådmedium som såjord eller kokossåmull, så att de fina rötterna inte ruttnar. När groddplantorna ska skolas om ger pikeringsjord med kvartssand god dränering och ett stabilt rotsystem. Senare, när trädet ska formas som bonsai, är min färdigblandade bonsaijord en bra grund. Ha tålamod: Frön från samma påse gror inte alltid samtidigt, så låt såbrättet stå kvar även om de första groddplantorna redan har kommit upp.